

ئۆز-ئارا چۈشەنشمە سىلىك، تۇغقانچىلىقنى ئۈزۈشكە سەۋەب بولدى

[الأويغورية - ئۇيغۇرچە - uyghur]

پەزىلەتلىك شەيخ مۇھەممەد سالىھ ئەلمۇنەججىد

تەرجىمە قىلغۇچى: سەيپىددىن ئەبۇ ئابدۇلئەزىز

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى: نىزامىددىن تەمكىنى

2013 - 1434

IslamHouse.com

خلافات أدت إلى قطيعة الرحم

« باللغة الأويغورية »

فضيلة الشيخ محمد صالح المنجد

ترجمة: سيف الدين أبو عبد العزيز

مراجعة: ن. تمكيني

2013 - 1434

IslamHouse.com

ئۆز-ئارا چۈشىنىشمەسلىك، تۇغقانچىلىقنى ئۈزۈشكە سەۋەب بولدى

93506- نومۇرلۇق سوئال

سوئال:

دادام بىلەن ھاممام ئارىسىدا يۈزبەرگەن ئائىلىۋى ئىختىلاپ ئارىدىكى ئۇرۇق-تۇغقانچىلىقنىڭ ئۈزۈلۈشىگە سەۋەب بولدى. ھاممام بىزنى زىيارەت قىلىپ تۇرىدۇ، ئەمما بىز زىيارەت قىلمايمىز. بۇنىڭ ئۈچۈن بىزگە گۇناھ بولامدۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمىز.

جاۋاب:

بارلىق گۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر.

ئۇرۇق-تۇغقانچىلىقنى ئۈزۈش چەكلەنگەن چوڭ گۇناھلاردىن بولۇپ، قۇرئان-ھەدىستە ئۇرۇق-تۇغقانلارنىڭ ئۆز-ئارا سىلە-رەھىم قىلىشىنىڭ مۇھىملىقى توغرىسىدا ئايەت-ھەدىسلەر بايان قىلىنغانلىقى، ئىسلام پىرىنسىپىدا بۇ مەسىلىنىڭ ناھايىتى مۇھىم ئورۇندا تۇرىدىغانلىقىنى ئىسپاتلايدۇ. ئىسلام دىنىنىڭ ئاساسلىق مەقسەتلىرىنىڭ بىرىمۇ، كىشىلەرنى بىر-بىرى بىلەن ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئۇرۇق-تۇغقانلىق مۇناسىۋەتىنى ساقلاپ قىلىش ئارقىلىق، كىشىلىك تۇرمۇشتىكى نورمال مۇناسىۋەتنى داۋاملاشتۇرۇشتىن ئىبارەتتۇر. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: ﴿وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخْفَاؤْنَ سَوَاءَ الْحِسَابِ﴾ تەرجىمىسى: «ئۇلار ئاللاھنىڭ خىش-ئەقربالىرىغا سىلە-رەھىم

قىلىشتىن ئىبارەت ئەمرىنى بەجا كەلتۈرىدۇ، ئاللاھدىن قورقىدۇ، قاتتىق ھېساب ئېلىنىشتىن قورقىدۇ» [رەئدە سۈرىسى 21- ئايەت].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىنمۇ ئۇرۇق-تۇغقانچىلىقنى ئۈزۈشنىڭ چوڭ گۇناھ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان ھەدىسلەر بايان قىلىنغان: ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «شۈبھىسىزكى، ئاللاھ تائالا مەخلۇقلارنىڭ ھەممىسىنى يارىتىپ بولغاندا، سىلەر-رەھىم (يەنى ئۇرۇق-تۇغقانلىق) مۇنداق دەيدۇ: بۇ سىلەر-رەھىمنى ئۈزگۈچىدىن پاناھلىنىش ئورنىمۇ؟ دەيدۇ، ئاللاھ تائالا: شۇنداق، سېنى يەتكۈزگەن كىشىگە رەھىمىمنى يەتكۈزسەم، سېنى ئۈزگەن كىشىدىن رەھىمىمنى ئۈزسەم رازى بولامسەن؟ دەيدۇ. سىلەر-رەھىم: ئەلۋەتتە رازى بولىمەن، دەيدۇ. ئاللاھ تائالا: ئاشۇ سەن ئۈچۈندۇر، دەيدۇ. ئاندىن كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: ئەگەر خالىساڭلار ئاللاھ تائالانىڭ بۇ ئايىتىنى ئوقۇڭلار، ﴿هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطِعُوا أَرْحَامَكُمْ ، أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ، أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا﴾ تەرجىمىسى: «سىلەر ئىسلامدىن يۈز ئۆرۈسەڭلار زېمىندا بۇزغۇنچىلىق قىلارسىلەرمۇ ۋە سىلەر-رەھىمنى ئۈزۈپ قوپارسىلەرمۇ؟ ئەنە شۇنداق كىشىلەرنى ئاللاھ تائالا رەھىمىتىدىن يىراق قىلدى، ئۇلارنى ھەقنى ئاڭلاشتىن گاس قىلدى، ھىدايەت يولىنى كۆرۈشتىن كور قىلدى. ئۇلار ھەقنى تونۇش ئۈچۈن قۇرئاننى پىكىر قىلمايدۇ؟ بەلكى ئۇلارنىڭ دىللىرىدا قۇلۇپ بار شۇڭا ئۇلار چۈشەنمەيدۇ». [بۇخارى رىۋايىتى 5987-ھەدىس، مۇسلىم رىۋايىتى 2554-ھەدىس].

ئەگەر ئىنسانلار، ئۆز-ئارا ئۇرۇق-تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتىنى ئۈزۈشكە سەۋەب بولىدىغان ئىشلارنى ياخشى ئويلىغان بولسا ئىدى،

مەزكۈر سەۋەبى دۇنيادىكى ئەڭ ئەرزىمەس نەرسىلەردىن ئىكەنلىكىنى، قىيامەت كۈنى ئاللاھ تائالانىڭ ھوزۇرىدا ھېچ نەرسىدىن بەھاجەت قىلالمايدىغانلىقىنى بىلىپ يېتەتتى. ئۇ شەيتاننىڭ ئۇلارنىڭ ئارىسىغا ئاداۋەت پەيدا قىلىش ئۈچۈن تارقاتقان پىتىنىسىدۇر. شەيتان ئېتىبارسىز، نەزەرگە ئىلىشقىمۇ ئەرزىمەيدىغان ئاددى ئىش ۋە گەپ- سۆزلەر ئارقىلىق، قېرىنداشلار ئارىسىغا ئۆچلۈك، دۈشمەنلىك، ھەسەتخورلۇق ئۇرۇقلىرىنى چاچىدۇ.

شۇنىڭ ئۈچۈن ئىسلام پىرىنسىپى كىشىلەر ئارىسىدا سىلە- رەھىمنى ئۇرۇشكە ھەقىلىق بولغان سەۋەبلەر مەۋجۇت بولغان تەقدىردىمۇ، مۇسۇلمانلار ئۆز- ئارا خاتالىقلارنى كەچۈرۈپ، ئەپۈچانلىق، كەڭ قورساقلىق بىلەن مۇئامىلە قىلىشقا رىغبەتلەندۈرۈپ، ئۆز ئارا ئۆچ كۆرۈش، ھەسەت قىلىش، دۈشمەنلىشىشكە سەۋەب بولىدىغان ئىشلاردىن ساقلىنىشقا تەۋسىيە قىلىدۇ.

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان بىر ھەدىستە، بىر كىشى: «ئى ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! مېنىڭ ئۇرۇق- تۇغقانلىرىم بار، مەن ئۇلارغا ئۇرۇق- تۇغقانچىلىقنى يەتكۈزۈمەن، ئۇلار ماڭا يەتكۈزۈمەيدۇ، ئۇلارغا ياخشى مۇئامىلە قىلىمەن، ئۇلار ماڭا يامان مۇئامىلە قىلىدۇ، مەن ئۇلارغا كەڭ قورساقلىق قىلىمەن، ئۇلار ماڭا ئۇنداق قىلمايدۇ، مېنى نېمىگە بۇيرۇيالا؟ دېگەندە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇ كىشىگە: ئەگەر ئىش سېنىڭ ئېيتقىنىڭدەك بولسا، سەن ئۇلارغا ياخشىلىق قىلىپسەن، ئۇلار بۇنىڭ بەدىلىگە ساڭا ئازار يەتكۈزۈپتۇ، سەن ياخشىلىقنىڭنى داۋاملاشتۇرغىن، بۇنىڭ مۇكاپاتىغا ئېرىشىسەن، ئۇلارمۇ ئۆز قىلمىشىنىڭ جازاسىغا تارتىلىدۇ، دەيدۇ».

[مۇسلىم رىۋايىتى 2558 - ھەدىس].

يەنە بىر ھەدىستە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئۇرۇق-
تۇغقانلىرى سىلە-رەھىم قىلمىسىمۇ، ئۇلارغا ئۇرۇق-تۇغقانچىلىقنى
يەتكۈزۈپ تۇرغۇچى، ھەقىقى سىلە-رەھىم قىلغۇچىدۇر.» [بۇخارى
رىۋايىتى 5991 - ھەدىس].

ھۆرمەتلىك قېرىندىشىم! مانا بۇ ئىسلام دىنى دەۋەت ۋە تەشۋىق
قىلىۋاتقان، رىغبەتلەندۈرۈۋاتقان ئېسىل ئەخلاق تۇر. ھەر قانداق بىر
مۇسۇلمان كىشىنىڭ ئۆزىگە سىلە-رەھىم قىلمىغان ھەمىشەرسى،
ئانىسى ياكى باشقا تۇغقانلىرىغا سىلە-رەھىم قىلىشتا ئىككىلىنىپ
قىلىشى توغرا بولمايدۇ.

قېرىندىشىم! سىز دادىڭىز بىلەن بىرلىكتە ھامىڭىز بىلەن
بولغان سىلە-رەھىمنى ئۈزۈپ قويسىڭىز توغرا بولمايدۇ، بەلكى سىز
ئۇنىڭغا سىلە-رەھىم قىلىشىڭىز، ياخشىلىق قىلىشىڭىز، مۇمكىن
بولغان ۋاسىتىلارنى قوللىنىپ دادىڭىز بىلەن ئۇنىڭ ئارىسىنى
ياخشىلاشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىڭىز ئىنتايىن زۆرۈردۇر.
ئاللاھ تائالا سىزنى ياخشىلىققا مۇيەسسەر قىلسۇن.
ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.